
Y CABINET DYDD MAWRTH, 15 HYDREF 2019

Yn bresennol-

Y Cynghorwyr: Dyfrig L Siencyn , Dafydd Meurig, Craig ab Iago, Dilwyn Morgan, Nia Wyn Jeffreys, Gareth Thomas, Catrin Wager a Cemlyn Rees Williams

Hefyd yn bresennol-

Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), ac Sion Owen (Swyddog Gwasanaethau Democrataidd).

Eitem 5: Catherine Roberts (Uwch Swyddog Gweithredol Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Mon)

Eitem 6: Gareth Jones (Pennaeth Cynorthwyol Amgylchedd) Rebeca Jones (Rheolwr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd), Rhun ap Ieith (Uwch Gyfreithiwr (Gwasanaethau))

Eitem 7 + 8: Ffion Madog Evans (Uwch Reolwr Cyllid)

Eitem 11: Sioned Williams (Pennaeth Economi a Chymuned) Nia Bowden (Rheolwr Rhaglen Swyddi Gwerth Uchel a Parth Menter Eryri) Rhun ap Ieith (Uwch Gyfreithiwr (Gwasanaethau))

1. YMDDIHEURIADAU

Croesawyd Aelodau'r Cabinet a Swyddogion i'r cyfarfod.

Derbyniwyd ymddiheuriad gan y Cynghorydd Dilwyn Morgan.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Nid oedd unrhyw faterion brys

4. MATERION YN CODI O DROSOLWG A CHRAFFU

Nid oedd unrhyw faterion yn codi o drosolwg a chraffu.

5. COFNODION CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 15 MEDI 2019

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y Cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 17 Medi 2019 fel rhai cywir, yn ddarostyngedig i ddiwygio'r cofnod gwreiddiol fel a ganlyn (ychwanegiad mewn italic):

Pwysleisiwyd nad yw Llywodraeth Cymru yn adnabod Ysgol Abersoch fel Ysgol Wledig, ond bydd yr Adran Addysg yn dilyn Cod Trefniadaeth Ysgolion, *gan ddefnyddio'r un canllawiau a thrin yr ysgol fel petai.*

6. GORCHYMUN GWARCHOD MANNAU CYHOEDDUS BANGOR

Cyflwynwyd gan y Cyng. Nia Jeffreys

PENDERFYNIAD

- 1) Cymeradwyo cyflwyno Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus (GDMC) newydd ar gyfer Dinas Bangor am gyfnod o dair blynedd, yn unol â'r Gorchymyn Arfaethedig drafft a atodwyd i'r adroddiad.
- 2) Diddymu Gorchymyn Yfed Alcohol mewn Mannau Cyhoeddus Dynodedig ar gyfer ardaloedd Bangor a Chaernarfon Cyngor Gwynedd 2004 (y Gorchymyn Presennol) wrth sefydlu'r GDMC i'r graddau ei fod yn berthnasol i Fangor;
- 3) Awdurdodi Pennaeth yr Adran Cefnogaeth Gorfforaethol i ymgymryd â chyflwyno'r Gorchymyn Arfaethedig a diddymu'r Gorchymyn Cyfredol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd gan nodi fod adroddiad wedi ei gyflwyno i'r Cabinet ar 16eg Gorffennaf 2019 i gymeradwyo ymgynghoriad cyhoeddus ar gyflwyno Gorchymun Diogelu Mannau Cyhoeddus mewn ardal benodol o Fangor. Bu ymgynghori trylwyr gydag Aelodau Lleol a'r Heddlu, yn ogystal a'r ymgynghoriad cyhoeddus. Derbyniwyd ymateb da i'r ymgynghoriad ac 'roedd canlyniadau yr ymgynghoriad yn nodi bod nifer o drigolion Bangor yn bryderus am ymddygiad gwrthgymdeithasol yn y ddinas. Yn dilyn yr ymgynghoriad ac ar sail tystiolaeth yr Heddlu penderfynwyd ehangu ardal y gorchymun. Y camau nesaf oedd i godi arwyddion i hysbysu'r cyhoedd, a byddai'r heddlu hefyd yn hyrwyddo'r gorchymyn. Derbyniwyd sicrhad hefyd na fyddai'r Gorchymun yn cael ei ddefnyddio er mwyn targedu pobl ddigartref ym Mangor.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Nodwyd ei fod yn amlwg fod gwaith trylwyr wedi ei wneud er mwyn paratoi'r Gorchymun.
- 'Roedd grwpiau oedd yn gweithio i hyrwyddo'r Ddinas yn gefnogol iawn o'r gwaith ac yn gweld ei angen fel rhan o jig-so datblygiad ffyniannus Bangor.

7. ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Cyng. Gareth Griffith

PENDERFYNIAD

- 1) Derbyn yr Adroddiad Monitro Blynyddol Terfynol yn Atodiad 1 ar gyfer ei gyflwyno ymlaen i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref 2019.
- 2) Rhoi'r hawl i'r Pennaeth Cynorthwyol Amgylchedd ymgymryd ag unrhyw newidiadau golygyddol a gweinyddol terfynol i'r Adroddiad Monitro Blynyddol cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru
- 3) Rhoi'r hawl i'r Pennaeth Cynorthwyol Amgylchedd mewn ymgynghoriad a'r Aelod Cabinet Amgylchedd i ymgymryd ag unrhyw newidiadau sydd yn deillio o faterion sydd yn codi gan Gyngor Sir Ynys Môn.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi ma dyma oedd yr adroddiad monitro cyntaf ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, gan adrodd ar y cyfnod rhwng Awst 2017 a diwedd Mawrth 2019. 'Roedd yr adroddiad eisoes wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau a'r Cyd-Bwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd, yn ogystal a'i gyflwyno mewn gweithdai i Aelodau. Nid oedd eto wedi ei gyflwyno i Bwyllgor Sgrwtini na Phwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Mon.

Nodwyd bod yr adroddiad yn rhan o greu sail tystiolaeth er mwyn adolygu'r Cynllun maes o law, gan adrodd ar 69 dangosydd perfformiad tra'n gosod gwaelodlin ar eu cyfer. 'Roedd yn ofynnol i adolygu'r Cynllun pob 4 mlynedd, ond cyn adolygu'r Cynllun byddai rhaid cyhoeddi o leiaf 3 adroddiad monitro. Ychwanegwyd fod polisi tai marchnad leol y Cynllun yn arloesol fel yr unig un o'i fath yng Nghymru.

Mewn perthynas a sefyllfa Wylfa nodwyd mai pwylo a monitro fyddai orau am y tro nes i'r sefyllfa sefydlogi. Pwysleisiwyd hefyd fod y polisiau oedd yn y Cynllun yn rhai cadarn a bod rhaid i ddatblygwyr brofi'r angen am ddatblygiadau fel rhan o gais cynllunio.

8. CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Cyflwynwyd gan Cyng. Ioan Thomas

PENDERFYNIAD

Derbyn yr adroddiad ar adolygiad diwedd Awst 2019 o'r Gyllideb Refeniw, gan:

- 1) Nodi fod gorwariant sylweddol gan yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant eleni, a chan fod angen egluro manylder cymhleth yn y darlun yma yng ngofal Oedolion, mae'r Prif Weithredwr eisoes wedi galw cyfarfod o'r swyddogion perthnasol er mwyn cael gwell dealltwriaeth a rhaglen glir i

ymateb, fel sydd yn digwydd ym maes gofal Plant.

- 2) Gofyn i'r Aelod Cabinet ar gyfer Plant a Phobl Ifanc, ynghyd â'r Pennaeth Adran Plant a Theuluoedd, i fynd at wraidd gorwariant yr Adran a chymryd camau i ddod a'r sefyllfa o fewn rheolaeth ac o fewn y gyllideb erbyn diwedd y flwyddyn ariannol gan adrodd i'r Cabinet ar y cynllun ymateb.
- 3) Caniatáu yr Adran Amgylchedd i neilltuo (£220k) o danwariant yr adran yn dilyn adolygiad barnwrol diweddar o gynllun cyfalaf yn ymwneud â Ffordd fynedfa Llanbedr, o ganlyniad i resymau tu hwnt i reolaeth y Cyngor, gan ei roi mewn cronfa benodol i'r pwrpas.
- 4) Gweithredu'r trosglwyddiadau canlynol ar gyllidebau Corfforaethol,
 - (£240k) yn ymwneud â chostau cyfalaf i gronfa ariannu'r rhaglen gyfalaf.
 - (£995k) ar gynnal a chadw i gronfa cynnal a chadw.
 - tanwariant net o (£1,632k) ar gyllidebau Corfforaethol i Gronfa Cefnogi'r Strategaeth Ariannol i leddfu'r risg gorwariant adrannau'r Cyngor yn 2019/20.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adroddiad yn cyflwyno adolygiad diwedd Awst ar gyfer cyllideb refeniw'r Cyngor. 'Roedd yr adolygiad yn dangos darlun cymysg gan adrodd fod rheolaeth ariannol dderbyniol gan nifer o adrannau'r Cyngor. Fodd bynnag amlygwyd y pwysau oedddd ar rai o'r adrannau yn dilyn gwerth £32 Miliwn o arbedion ers 2015 wedi ei gplysu gyda chynnydd yn y galw am wasanaethau.

Oherwydd graddfa'r gorwariant a ragwelwyd yn yr adrannau Plant (£2.9 miliwn) ac Oedolion (£1.6 miliwn) daethpwyd i'r canlyniad bod angen mynd i wraidd eu hanallu i gadw at eu cyllidebau. Nodwyd bod galw uwch na'r disgwyl ar wasanaethau y ddwy adran, ac 'roedd yr adran Oedolion hefyd wedi methu gwireddu gwerth bron i filiwn o bunnau o arbedion. Er mwyn ceisio dod a'r sefyllfa o dan reolaeth 'roedd y Prif Weithredwr eisioes wedi cynull cyfarfodydd gyda'r adrannau er mwyn dechrau ar y gwaith yma, gyda'r bwriad o adrodd yn ol i'r Cabinet maes o law.

Ychwanegwyd bod oddeutu £733k o orwariant gan yr adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol. Nid oedd fodd bynnag yn achosi pryder ga ei fod yn cynnwys costau trosiannol oedd yn deillio o newid trefniadau ym maes gwastraff.

'Roedd yn ddarbodus trosglwyddo arian oedd ar gael oherwydd tanwariant ar gyllidebau Corfforaethol er mwyn lleddfu'r risg gorwariant ar gyfer adrannau'r Cyngor ar gyfer 2019/20.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Nodwyd pryder am y lefel o orwariant yn yr adrannau Plant ac Oedolion, gan nodi mai dyma oedd canlyniad blynyddoedd o lymder a gwasgfa ariannol.

- Nodwyd pryder bod y cynnydd yn y galw yn annisgwyl o uchel yn y sector gofal.
- Nodwyd bod yma neges glir i Lywodraeth Cymru yn dilyn blaenoriaethu'r Gwasanaeth Iechyd yn 2019/20. 'Roedd angen setliad gwell i'r Cyngor er mwyn ymdopi gydag effaith chwyddiant a chynnydd mewn galw.
- Er bod y Cyngor wedi ymdopi gyda'r arbedion a'r cynnydd yn y galw, nid oedd sicrwydd fod Llywodraeth Cymru yn gwerthfawrogi hynny.

9. RHAGLEN GYFALAF 2019/20 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Cyflwynwyd gan Cyng. Ioan Thomas

PENDERFYNIAD

Derbyn yr adroddiad ar adolygiad diwedd Awst 2019 o'r rhaglen gyfalaf, a chymeradwyo'r ariannu addasedig gwerth £17.85 miliwn, sef :

Defnydd o £8.304 miliwn o amryw ffynonellau i ariannu llithriadau o 2018/19

Cynnydd yn y defnydd o

£5.936 miliwn o fenthycia

£3.411 miliwn yn y grantiau a chyfraniadau

£82 mil o dderbyniadau cyfalaf

£154 mil o Gronfeydd adnewyddu ac eraill

Lleihad o £37 mil o gyfraniadau refeniw

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi ei fod yn cyflwyno adolygiad diwedd Awst (sefyllfa 31 Awst 2019) ar gyfer rhaglen gyfalaf y Cyngor fel rhan o drefn adolygu cyllideb 2019/20.

'Roedd rhaid sicrhau trefniadau ariannu priodol ar gyfer cynlluniau'r Cyngor i wario ar gyfalaf, ac 'roedd rhaid i'r Cabinet gymeradwyo'r rhaglen gyfalaf a'r ffynonellau ariannu. 'Roedd y Cyngor mewn sefyllfa i fedru buddsoddi £39.7miliwn ar gyfer cyfalaf yn 2019/20, gydag £17.9miliwn ohono yn deillio o grantiau

Er mai mater o drefn oedd ymgorffori ariannu trwy grant, 'roedd angen hefyd ddiwygu'r drefn gyda sefyllfaoedd lle bu newid rhwng blynyddoedd mewn proffil gwario a newid mewn gwerth cyfraniadau a derbyniadau cyfalaf.

10. BLAEN RAGLEN Y CABINET

Cyflwynwyd gan Cyng. Dyfrig Siencyn er gwybodaeth.

11. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Cyflwynwyd gan Cyng. Dyfrig Siencyn

PENDERFYNIAD

Penderfynwyd y dylid cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol gan ei bod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithredig fel y'i diffinir ym Mharagraff 14 o Atodiad 12A o Ddeddf llywodraeth leol 1972 Gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol (yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny)

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir fodd bynnag fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol awdurdod cyhoeddus fod angen trafod gwybodaeth fasnachol heb ei gyhoeddi. Mae'r adroddiad yn benodol ynglŷn â chytundebau gyda chwmni masnachol ynglŷn â phrosiect a ariennir gan grant. Mae natur y wybodaeth yn sensitive i'r cwmni a gall ei gyhoeddi gael ardrawiad ar eu buddiannau masnachol. Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitive o'r math yma hefyd yn gallu tanseilio hyder ymgeiswyr am grantiau a chymorth i ddod at y Cyngor. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus o ganiatáu asesiadau a trafodaeth agored a thrylwyr gyda ymgeiswyr am gefnogaeth ariannol. Am y rhesymau yma mae'r balans yn gorwedd gyda ystyried y mater fel eitem eithredig.

12. CYTUNDEB GYDA SNOWDONIA AEROSPACE LLP I WIREDDU CYNLLUNIAU ISADEILEDD CANOLFAN AWYROFOD ERYRI LLANBEDR

Cyflwnwyd gan Cyng. Gareth Thomas.

PENDERFYNIAD

- 1) Ar sail yr adroddiad, yr asesiad risg a'r cyngor arbenigol oedd wedi ei dderbyn, awdurdodi gwireddu cynllun Isadeiledd Canolfan Awyrofod Eryri, Llanbedr.
- 2) Awdurdodi'r Pennaeth Economi a Chymuned, mewn ymgynghoriad gyda'r Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol, i negodi ac arwyddo cytundeb gyda Snowdonia Aerospace LLP fyddai yn gwarchod buddiannau'r Cyngor cyn belled ag y bo modd, gan gynnwys cyfyngiadau ar gyfer defnydd sifil o'r ganolfan yn unig.
- 3) Bod y cytundeb yn sicrhau y defnydd sifil o'r datblygiad drwy gynnwys cymal fyddai yn gwahardd defnydd milwrol o'r adeiladau fyddai'n cael eu gwella drwy'r prosiect arian Ewropeaidd

TRAFODAETH

Nodwyd bod pecyn ariannu cyflawn bellach yn ei le ar gyfer cynllun Isadeiledd Canolfan Awyrofod Eryri, oedd yn gynnwys £7.5M o arian Ewrop. Pwysleisiwyd mai ar gyfer datblygu adeiladau ar gyfer y Ganolfan oedd y pecyn ariannu.

Cyngor Gwynedd oedd y corff atebol ar gyfer yr arian Ewrop ond lesddeiliaid / gweithredwyr Canolfan Awyrofod Eryri - Snowdonia Aerospace LLP – oedd yn gyfrifol am y gwaith oedd i'w gyflawni ar safle maes awyr Llanbedr.

Cyn belled ag y bo modd, roedd angen sicrhau buddiannau'r Cyngor drwy sefydlu cytundeb cyfreithiol gyda Snowdonia Aerospace LLP fyddai'n adlewyrchu ac yn ymateb i'r risgiau i'r Cyngor yn deillio o wireddu'r cynllun gan gynnwys cyfyngu'r defnydd o'r ganolfan i ddefnydd sifil yn unig.

Dechreuodd y cyfarfod am AmserAmhenodol a daeth i ben am AmserAmhenodol

CADEIRYDD